

Tuần: 28 - Tiết: 54

BÀI TẬP

I. MỤC TIÊU:

1. Kiến thức:

Hệ thống kiến thức và phương pháp giải bài tập về phản xạ toàn phần ánh sáng.

2. Kỹ năng:

Rèn luyện kỹ năng vẽ hình và giải các bài tập dựa vào các phép toán hình học.

3. Thái độ:

+ Yêu thích bộ môn vật lí, có lòng say mê khoa học.

4. Năng lực định hướng hình thành và phát triển cho học sinh:

- Năng lực giải quyết vấn đề.
- Năng lực hợp tác nhóm.
- Năng lực tính toán, trình bày và trao đổi thông tin: hoàn thành các nhiệm vụ học tập.

II. CHUẨN BỊ:

1. Giáo viên:

- Xem, giải các bài tập sgk và sách bài tập.
- Chuẩn bị thêm một số câu hỏi trắc nghiệm và bài tập khác.

2. Học sinh:

- Giải các câu hỏi trắc nghiệm và bài tập thầy cô đã ra về nhà.
- Chuẩn bị sẵn các vấn đề mà mình còn vướng mắc cần phải hỏi thầy cô.

III. PHƯƠNG PHÁP: Giải quyết vấn đề, tương tác nhóm, phát vấn.

IV. TIẾN TRÌNH DẠY HỌC:

1. Ôn định lớp.

2. Bài mới:

2.1. Hướng dẫn chung:

BÀI TẬP

Các bước	Hoạt động	Tên hoạt động	Thời lượng dự kiến
Khởi động	Hoạt động 1	Ôn lại kiến thức cũ.	
Hình thành kiến thức	Hoạt động 2 Hoạt động 3	Giải các câu hỏi trắc nghiệm. Giải các bài tập tự luận.	
Luyện tập	Hoạt động 4	Hệ thống hoá kiến thức và bài tập	
Vận dụng Tìm tòi mở rộng	Hoạt động 5	Hướng dẫn về nhà	

2.2. Cụ thể từng hoạt động:

A. Khởi động:

Hoạt động 1: Ôn lại kiến thức cũ.

a. Mục tiêu hoạt động: Ôn lại kiến thức về hiện tượng phản xạ toàn phần.

b. Tổ chức hoạt động:

- HS tham gia trò chơi ô chữ.

- HS chọn câu hỏi rồi trả lời.

c. Sản phẩm hoạt động: Ghi nhớ lại kiến thức cũ.

VIETJACK.COM

B. Hình thành kiến thức:**Hoạt động 2:** Giải các câu hỏi trắc nghiệm**a. Mục tiêu hoạt động:** Vận dụng kiến thức đã học để giải các bài tập trắc nghiệm.**b. Tổ chức hoạt động:**

- Lựa chọn phương án đúng.
- Giải thích sự lựa chọn đó.

c. Sản phẩm hoạt động: Ghi kết quả hoạt động vào vở.**Nội dung hoạt động**

Hoạt động của giáo viên	Hoạt động của học sinh	Nội dung cơ bản
Yêu cầu hs giải thích tại sao chọn D.	Giải thích lựa chọn.	Câu 5 trang 172 : D
Yêu cầu hs giải thích tại sao chọn A.	Giải thích lựa chọn.	Câu 6 trang 172 : A
Yêu cầu hs giải thích tại sao chọn C.	Giải thích lựa chọn.	Câu 7 trang 173 : C
Yêu cầu hs giải thích tại sao chọn D.	Giải thích lựa chọn.	Câu 27.2 : D
Yêu cầu hs giải thích tại sao chọn D.	Giải thích lựa chọn.	Câu 27.3 : D
Yêu cầu hs giải thích tại sao chọn D.	Giải thích lựa chọn.	Câu 27.4 : D
Yêu cầu hs giải thích tại sao chọn D.	Giải thích lựa chọn.	Câu 27.5 : D
Yêu cầu hs giải thích tại sao chọn D.	Giải thích lựa chọn.	Câu 27.6 : D

Hoạt động 3: Giải các bài tập tự luận.**a. Mục tiêu hoạt động:** Giải một số bài tập đơn giản về hiện tượng phản xạ toàn phần.**b. Tổ chức hoạt động:**

- Chia nhóm, thảo luận nhóm.
- Báo cáo kết quả học tập trong bảng phụ.
- Các nhóm góp ý, đặt câu hỏi phụ.

c. Sản phẩm hoạt động: Báo cáo kết quả hoạt động vào vở ghi.**Nội dung hoạt động**

Hoạt động của giáo viên	Hoạt động của học sinh	Nội dung cơ bản
Yêu cầu học sinh tính góc giới hạn phản xạ toàn phần.	Tính i_{gh} .	<u>Bài 8 trang 173</u> $\text{Ta có } \sin i_{gh} = \frac{n_2}{n_1} = \frac{1}{n_1} = \frac{1}{\sqrt{2}} = \sin 45^\circ$ $\Rightarrow i_{gh} = 45^\circ.$
Yêu cầu học sinh xác định góc tới khi $\alpha =$	Xác định góc tới khi $\alpha = 60^\circ$. Xác	

60° từ đó xác định đường đi của tia sáng. Yêu cầu học sinh xác định góc tới khi $\alpha = 45^\circ$ từ đó xác định đường đi của tia sáng. Yêu cầu học sinh xác định góc tới khi $\alpha = 30^\circ$ từ đó xác định đường đi của tia sáng. Về hình, chỉ ra góc tới i. Yêu cầu học sinh nêu đk để tia sáng truyền đi dọc ống. Hướng dẫn học sinh biến đổi để xác định điều kiện của α để có $i > i_{gh}$. Yêu cầu học sinh xác định $\frac{n_2}{n_3}$ từ đó kết luận được môi trường nào chiết quang hơn. Yêu cầu học sinh tính i_{gh}.	định đường đi của tia sáng. Xác định góc tới khi $\alpha = 45^\circ$. Xác định đường đi của tia sáng. Xác định góc tới khi $\alpha = 30^\circ$. Xác định đường đi của tia sáng. Nêu điều kiện để tia sáng truyền đi dọc ống. Thực hiện các biến đổi biến đổi để xác định điều kiện của α để có $i > i_{gh}$. Tính $\frac{n_2}{n_3}$. Rút ra kết luận môi trường nào chiết quang hơn. Tính i_{gh}.	a) Khi $i = 90^\circ - \alpha = 30^\circ < i_{gh}$: Tia tới bị một phần bị phản xạ, một phần khúc xạ ra ngoài không khí. b) Khi $i = 90^\circ - \alpha = 45^\circ = i_{gh}$: Tia tới bị một phần bị phản xạ, một phần khúc xạ đi la là sát mặt phân cách ($r = 90^\circ$). c) Khi $i = 90^\circ - \alpha = 60^\circ > i_{gh}$: Tia tới bị phản xạ phản xạ toàn phần. <u>Bài 8 trang 173</u> Ta phải có $i > i_{gh} \Rightarrow \sin i > \sin i_{gh} = \frac{n_2}{n_1}$. Vì $i = 90^\circ - r \Rightarrow \sin i = \cos r > \frac{n_2}{n_1}$. Nhưng $\cos r = \sqrt{1 - \sin^2 r} = \sqrt{1 - \frac{\sin^2 \alpha}{n_1^2}}$ Do đó: $1 - \frac{\sin^2 \alpha}{n_1^2} > \frac{n_2^2}{n_1^2}$ $\Rightarrow \sin \alpha < \sqrt{n_1^2 - n_2^2} = \sqrt{1,5^2 - 1,41^2} = 0,5$ $= \sin 30^\circ \Rightarrow \alpha < 30^\circ$. <u>Bài 27.7</u> a) Ta có $\frac{n_2}{n_3} = \frac{\sin 45^\circ}{\sin 30^\circ} > 1 \Rightarrow n_2 > n_3$: Môi trường (2) chiết quang hơn môi trường (3). b) Ta có $\sin i_{gh} = \frac{n_2}{n_1} = \frac{\sin 30^\circ}{\sin 45^\circ} = \frac{1}{\sqrt{2}} = \sin 45^\circ \Rightarrow i_{gh} = 45^\circ$.

C. Luyện tập:

Hoạt động 4: Hệ thống hoá kiến thức và bài tập.

a. Mục tiêu hoạt động: Những lưu ý trong phương pháp giải.

b. Tổ chức hoạt động:

- HS thảo luận, trình bày những sai lầm thường gặp trong cách giải các bài toán trên.
- Bài tập vận dụng.

c. Sản phẩm hoạt động: Báo cáo kết quả hoạt động nhóm và nội dung vở ghi của học sinh.

D. Vận dụng – Mở rộng:

Hoạt động 5: Hướng dẫn về nhà

a. Mục tiêu hoạt động: HS nắm vững hơn về hiện tượng pxtp, giải được nhiều dạng bài tập hơn.

b. Tổ chức hoạt động:

- Phát phiếu học tập.
- Yêu cầu HS hoàn thành phiếu học tập.

c. Sản phẩm hoạt động: Hoàn thành phiếu học tập trong vở ghi.

V. RÚT KINH NGHIỆM: